

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

ASiantuntijalausunto Dnro 148/2015

12.10.2015

Lausunto hallituksen esityksestä HE 30/2015 vp eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016 sekä VNS 1/2015 vp Valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2016—2019

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää pyydettyä lausuntonaan hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2016 sekä Valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2016—2019 seuraavaa:

Valtioneuvoston selonteon mukaan väylänpidossa priorisoidaan liikenneverkon päivittäisen liikennöitävyyden vaatimat toimet sekä korjausvelan kasvun pysäyttäminen ja sen hallittu vähentäminen. Korjausvelkatoimenpiteet kohdennetaan asiakastarpeiden perusteella mm. biotalouden toimintaedellytysten turvaamiseen ja raakapuuterminaalien kehittämiseen. Vähäliikenteisen tiestön kunnosta huolehditaan erityisesti bio- ja maatalouden näkökulmasta.

MTK katsoo, että tiestön korjausvelan määrätietoinen lyhentäminen sekä juuri vähäliikenteisen tiestön kunnosta huolehtiminen ovat avainasemassa tavoiteltaessa biotalouteen perustuvaa kasvua. Tieverkon kunnosta huolehtimalla parannetaan työssä käynnin ja kuljetusten edellytyksiä ja siten myös yritysten kilpailukykyä. Selonteon prioriteetti on täysin oikea.

Biotaloussektorin kuljetusetaisuudet tuotantolaitoksille ja asiakkaille ovat usein pitkiä ja kuljetussuoritukset keskittyvät suuressa määrin alemmalle tieverkolle ja vähäliikenteiselle tiestölle. Erityisesti vähäliikenteisen tieverkon kunto on päässyt rapistumaan kun perusväylänpidon rahoitustaso on jo vuosia ollut liian alhainen. MTK:n näkemyksen mukaan kunnostustoimia tarvitaan mm. keskeisten sorateiden, vähäliikenteisten päällystettyjen teiden ja siltojen kunnan parantamiseen sekä näiden kohteiden painorajoitusten ja painorajoitusuhan poistoon ja vähentämiseen.

MTK kannustaa hallituksen selonteossa mainittuun korjausvelkatoimenpiteiden kohdentamiseen asiakastarpeiden perusteella ja pitää tärkeänä, että biotalouden eri sektorit osallistuvat korjauskohteiden alueelliseen priorisointiin.

MTK pitää oikeasuuntaisena kehityksenä, että valtion talousarvioesityksessä esitetyn mukaisesti liikenneverkon ylläpitoa ja kehittämisessä hyödynnetään paremmin tietoa, kuten digitalisaation ja automatisoidun tiedonkeruun tarjoamia mahdollisuuksia.

Perusväylänpidon rahoitusta on tarkistettu vuosina 2017-2019 siirtämällä kehittämishankkeisiin varatuista määrärahoista vuositason 90-140 milj. euroa korjausvelan kasvun estämiseen. Lisäksi yksityistieavustuksiin uudelleen kohdennetaan lisäystä 10 milj. euroa vuosina 2017-2019. Kärkihankerahoitusta kohdistetaan perusväylänpitoon korjausvelan vähentämiseen yhteensä 600 milj. euroa vuosina 2016-2018.

MTK katsoo, että perusväylänpidon ja yksityistieavustuksen painottaminen uusien infrahankkeiden asemesta on oikea linjaus. Määrärahojen uudelleen kohdentamisella ja kärkihankerahoituksella mahdollistetaan korjausvelan vähentämisen käynnistämien jopa parlamentaarisen korjausvelkaryhmän raportissa esitettyä nopeammin.

Parlamentaarinen korjausvelkaryhmä kiinnitti huomiota myös yksityistieavustamiseen, todeten tarpeen varata niiden merkitykseen nähden, mm. maaseutu- ja metsäpoliittiset tarpeet huomioiden, riittävä ja vakaa määräraha. Valtioneuvoston selonteon lupaama 10 milj. euron uudelleen kohdistus vuosina 2017-2019 on yksityistieavustuksen merkitykseen ja tarpeeseen nähden MTK:n käsityksen mukaan täysin riittämätön. Lisäksi jää epäselväksi onko kyseessä vuosittainen kohdistus vai kokonaismäärä. MTK katsoo, että oikea rahoitustaso olisi noin 25 milj. euroa vuotta kohden.

MTK ilmaisee myös huolensa siitä, että valtion talousarvioon 2016 sisältyvä valtionavustus yksityistieavustukselle on pienentynyt entisestään ja on nyt vain 3 milj. euroa.

Markus Lassheikki
Kehitysjohdaja